

DATUM
2025-09-18
ERT DATUM
2025-06-16

DIARIENR
2025/161-4
ER BETECKNING
LI2025/00934

Regeringskansliet
Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
103 33 Stockholm

En ny nationell myndighet för viltförvaltning (SOU 2025:50)

Statskontoret kommenterar i remissvaret betänkandet av utredningen om en ny jakt- och viltvårdsmyndighet. Statskontoret avstyrker huvudförslaget och det alternativa förslaget om att bilda en ny myndighet.

Vi tillstyrker att överföra Polismyndighetens nuvarande uppgift om anmälningar av vilt som tillfaller staten till länsstyrelserna samt att utreda att föra över eftersöksverksamhet till Trafikverket.

Stora nackdelar med att bilda nya myndigheter

Statskontoret avstyrker utredningens huvudförslag om att inrätta Viltförvaltningsmyndigheten (avsnitt 4.2). Vi avstyrker också utredningens alternativa förslag om att inrätta Myndigheten för viltförvaltning och vapen (avsnitt 4.22).

Statskontoret anser inte att utredaren har presenterat tillräckligt starka skäl för att bilda en ny myndighet. Utredningen har inte i tillräcklig utsträckning beaktat de nackdelar och risker som uppstart av en ny myndighet innebär. Statskontoret har vid flera tillfällen lyft att bildandet av nya myndigheter är förenat med stora kostnader.¹ Handläggningstiderna riskerar att öka och det tar ofta tid att etablera en ny styrning och realisera samordningsvinster. Det finns betydande risk att verksamhetsövergång till den nya myndigheten innebär omfattande förlust av kompetens.

¹ Se bland annat Statskontoret (2018:18), Ombildningen till en sammanhållen polismyndighet; Statskontoret (2017:17), Inrättandet av Upphandlingsmyndigheten. Slutrapport; Statskontoret (2021:15), En analys av organisationsstrukturen för museimyndigheterna.

Det är svårt att se att det finns förutsättningar för effektivisering i någon större bemärkelse av att bryta ut verksamhet ur Polismyndigheten och Naturvårdsverket till en ny, betydligt mindre myndighet. Det rör sig om en verksamhetsövergång från Sveriges största statliga myndighet och en medelstor myndighet.

Utredningen anger i avsnitt 2.4 att den har tolkat regeringens intention att myndigheterna ska fokusera på sina kärnuppgifter som att Polisens brottsbekämpande verksamhet bör renodlas. Ansvarsfördelningen ska bli mer logisk och förvaltningen mer sammanhängande.

Men i både utredningens huvudförslag och det alternativa förslaget kommer Polismyndigheten att behålla uppgifter relaterade till exempelvis inlämning av vapen för skrotning, inspektioner av privatpersoners vapenförvaring, verkställande av omhändertagande samt överföring av sekretessbelagda uppgifter, spanings- och underrättelseinformation. Statskontoret ser inte att utredningens förslag kommer att skapa en tillräckligt sammanhängande förvaltning som motiverar en så omfattande åtgärd som att skapa en ny myndighet.

Regeringens förvaltningspolitiska inriktning anger att antalet myndigheter i statsförvaltningen ska minska. Nya myndigheter ska endast bildas i undantagsfall, om uppgiften eller verksamheten inte kan passa in i befintliga myndigheter. Förslaget om Viltförvaltningsmyndigheten skulle skapa en myndighet i den storleksklass som regeringen nyligen har låtit utreda i syfte att minska antalet myndigheter. Statskontoret bedömer att regeringens styrning bör vara sammanhängande. Förstahandsalternativet för att skapa en mer effektiv och sammanhållen viltvårdsförvaltning bör därför vara att föra över delar av Polisens och Havs- och vattenmyndighetens uppgifter till Naturvårdsverket, som redan har uppgifter relaterade till jakt och vapen.

Avseende det alternativa förslaget kvarstår utredningsfrågor om direktåtkomst till Polismyndighetens register och sekretess som framstår som både omfattande och komplexa (avsnitt 4.27). Eftersom kostnaderna knutna till detta förslag inte har gått att uppskatta bedömer vi att det alternativa förslaget innehåller allt för stora brister för att gå vidare med i dagsläget.

Regeringen bör inte göra detaljerade prioriteringar åt Polismyndigheten

Utredningen bedömer att regeringen bör uppdra till Polisen att prioritera ärenden om vapentillstånd för jägare och målskyttar i handläggningen av vapenärenden (s. 311). Statskontoret delar inte utredningens bedömning. Utredningen föreslår styrning på en detaljerad nivå som Polismyndigheten bör råda över på egen hand. Utveckling av handläggningsrutiner och digitalisering inryms redan i Polismyndighetens uppgifter.

Synpunkter om regeringen ändå väljer att inrätta en ny myndighet

Om regeringen, trots Statskontorets invändningar, ändå väljer att gå vidare med utredningens förslag vill vi framföra följande.

Utredningen föreslår att den nya myndigheten ska ha insynsråd vid uppstarten (avsnitt 4.19.3). Statskontoret vill understryka att insynsråd kan användas för strategisk rådgivning till generaldirektören och för att säkerställa demokratisk insyn i känslig verksamhet. Men insynsråd sammanträder normalt ett begränsat antal gånger per år och är beroende av det underlag som generaldirektören förser dem med. Statskontoret bedömer därför att ett insynsråd därför kan ha begränsade förutsättningar till att bidra på verksamhetsnära och praktisk nivå vid uppstarten av en myndighet på det sätt som utredningen föreslår.

Utredningen föreslår att den nya myndigheten ska teckna avtal med Polismyndigheten för inlämning av vapen för skrotning (avsnitt 5.11.2). Stadigvarande förvaltningsuppgifter bör i första hand regleras i statliga myndigheters instruktioner. Statliga myndigheter kan under vissa omständigheter ingå samarbetsavtal med varandra. Men Statskontoret bedömer att om den nya myndigheten saknar förutsättningar för att utföra uppgiften bör den inte flyttas dit.

Vissa uppgifter bör flyttas för att renodla Polismyndigheten

Statskontoret tillstyrker att överföra uppgiften att ta emot anmälningar om vilt som tillfaller staten från Polismyndigheten till länsstyrelserna (avsnitt 8.4).

Statskontoret tillstyrker också att regeringen uppdrar åt Trafikverket och Polismyndigheten att utreda hur eftersök av trafikskadat vilt kan föras över till Trafikverket (avsnitt 7.6). Vi bedömer att förslagen ger förutsättningar för ett bättre statligt resursutnyttjande.

Generaldirektör Annelie Roswall Ljunggren har beslutat i detta ärende.

Utredningschef Gabriel Brandström och utredare Jonathan Larkeus, föredragande, var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Annelie Roswall Ljunggren

Jonathan Larkeus